

DOI 10.58423/2786-6742/2023-4-448-457

УДК 657.37

Остап МИКІЄВИЧ

здобувач групи ОПМ-21 кафедри обліку та аналізу,
Інститут економіки та менеджменту
Національний університет "Львівська Політехніка"
м. Львів, Україна
ORCID ID: 0009-0008-2251-2716

Олена ТИВОНЧУК

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту
Інститут економіки та менеджменту
Національний університет "Львівська Політехніка"
м. Львів, Україна
ORCID ID: 0000-0001-5524-6516

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕХОДУ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

***Анотація.** У статті проаналізовано виклики та перспективи, пов'язані із переходом України до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Досліджується сучасна ситуація в Україні з урахуванням впровадження цих міжнародних стандартів та виділяються ключові труднощі, з якими стикаються компанії та фахівці. Метою дослідження є виклики та можливості впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в бухгалтерську практику в умовах зростання кількості країн, що переходять на ці стандарти. Зокрема, дослідження має на меті аналіз динаміки прийняття міжнародних стандартів фінансової звітності у різних країнах, визначення основних проблем та труднощів впровадження МСФЗ, оцінка впливу МСФЗ на фінансову звітність компаній, аналіз законодавчих змін в контексті міжнародних стандартів, зокрема проаналізовано, як законодавчі зміни впливають на зобов'язання компаній щодо складання фінансової звітності за міжнародними стандартами. Особлива увага повинна бути приділена включенню нових категорій компаній, які повинні застосовувати ці стандарти.*

Ще досліджено та проаналізовано як і з якої дати необхідно подавати звітність за таксономією. Також, як бути з інвентаризацією, яка є необхідною на дату переходу на МСФЗ. Розглядаються навчальні програми та процес підготовки фахівців та дослідження можливостей для кар'єрного росту фахівців у контексті МСФЗ. Зокрема, проаналізовано, як отримання міжнародних дипломів та сертифікатів, таких як АССА та АСРМ, впливають на кар'єрний ріст фахівців. Досліджено динаміки та виклики, пов'язані із впровадженням міжнародних стандартів фінансової звітності, а також визначення можливостей для подолання цих викликів та підтримки сталого розвитку бухгалтерської практики в умовах глобалізації фінансових стандартів. В статті також розглядається перспективи розвитку та вигоди, пов'язані із використанням МСФЗ в українському бізнес-середовищі. Аналізуються можливості для покращення фінансової звітності, адаптації до міжнародних стандартів фінансової звітності та сприяння ефективному функціонуванню ринку. В статті основним завданням є висвітлення актуальних аспектів та допомога в розумінні важливості та переваг переходу до МСФЗ в контексті української економіки та бізнесу.

***Ключові слова:** МСФЗ, бізнес-середовище, українська економіка та бізнес, АССА, АСРМ, кар'єрний ріст.*

JEL Classification: M40, M41.

Absztrakt. A cikk az Ukrajnának a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokra (IFRS) való áttéréssel kapcsolatos kihívásokat és kilátásokat elemzi. Megvizsgálja a jelenlegi ukrainai helyzetet e nemzetközi standardok bevezetése tekintetében, és rávilágít a vállalatok és szakemberek előtt álló legfontosabb nehézségekre. A tanulmány célja a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) számviteli gyakorlatban történő bevezetés kihívásainak és lehetőségeinek azonosítása, tekintettel arra, hogy egyre több ország alkalmazza ezeket a standardokat. A tanulmány célja a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok különböző országokban történő bevezetésének elemzése, az IFRS bevezetésével kapcsolatos főbb problémák és nehézségek azonosítása, az IFRS-nak a vállalatok pénzügyi kimutatásaira gyakorolt hatásértékelése, a nemzetközi standardokkal kapcsolatos jogszabályi változások elemzése. Kiemelt figyelmet fordítunk annak elemzésére, hogy a jogszabályi változások hogyan befolyásolják a vállalatok nemzetközi standardokkal összhangban lévő pénzügyi kimutatásainka elkészítésére vonatkozó kötelezettségeit. Különös figyelmet kell fordítani az új vállalati kategóriák bevonására, amelyeknek alkalmazniuk kell ezeket a standardokat. A cikk azt vizsgálja és elemzi, hogyan és mikortól kell jelentést tenni a taxonómiáról. Továbbá, hogyan kezeljük az IFRS-re való áttérés időpontjában szükséges leltározást. A cikk megvizsgálja a képzési programokat és a szakemberképzés folyamatát is, valamint a szakemberek karrierlehetőségeit az IFRS-ek kapcsán. A cikk különösen azt elemzi, hogy a nemzetközi diplomák és tanúsítványok, mint például az ACCA és az ACPM megszerzése hogyan befolyásolja a szakemberek karrierépítését. Vizsgálja a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok bevezetésével kapcsolatos dinamikát és kihívásokat, valamint az e kihívások leküzdésére és a számviteli gyakorlat fenntartható fejlődésének támogatására irányuló lehetőségek azonosítását a pénzügyi standardok globalizálása kapcsán. A cikk megvizsgálja továbbá az IFRS-ek ukrán üzleti környezetben zajló fejlődési kilátásokat és előnyöket. A cikk elemzi a pénzügyi beszámolás tökéletesítésének lehetőségeit, a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokhoz való alkalmazkodást valamint a piac hatékony működésének elősegítését. A cikk fő célja, hogy rávilágítson a releváns szempontokra és segítsen megérteni az IFRS-re való áttérés fontosságát valamint előnyeit az ukrán gazdaság és üzleti élet kapcsolatrendszerében.

Kulcsszavak: IFRS, üzleti környezet, ukrán gazdaság és üzlet, ACCA, ACPM, karrierépítés.

Abstract. The article analyzes the challenges and prospects associated with Ukraine's transition to International Financial Reporting Standards (IFRS). The current situation in Ukraine with regard to the implementation of these international standards is studied and the key difficulties faced by companies and professionals are highlighted. The purpose of the study is to identify the challenges and opportunities for implementing international financial reporting standards (IFRS) in accounting practice in the context of the growing number of countries adopting these standards. In particular, the study aims to analyze the dynamics of the adoption of international financial reporting standards in different countries, identify the main problems and difficulties in implementing IFRS, assess the impact of IFRS on companies' financial statements, analyze legislative changes in the context of international standards, in particular, analyze how legislative changes affect the obligations of companies to prepare financial statements in accordance with international standards. Particular attention should be paid to the inclusion of new categories of companies that must apply these standards. We are still researching and analysing how and from what date the taxonomy should be reported. Also, how to deal with the inventory required at the date of transition to IFRS. It also examines the training programs and the process of training specialists and explores career opportunities for specialists in the context of IFRS. In particular, we analyze how obtaining international diplomas and certificates, such as ACCA and ACPM, affect the career development of professionals. The dynamics and challenges associated with the implementation of international financial reporting standards are explored, as well as the identification of opportunities to overcome these challenges and support the sustainable development of accounting practice in the context of globalization of financial standards. The article also examines the prospects for development and benefits associated with the use of IFRS in the Ukrainian business environment. The article analyzes the opportunities for improving financial reporting, adapting to

international financial reporting standards and facilitating the efficient functioning of the market. The main objective of the article is to highlight the relevant aspects and help in understanding the importance and benefits of transition to IFRS in the context of the Ukrainian economy and business.

Keywords: IFRS, business environment, Ukrainian economy and business, ACCA, ACPM, career development.

JEL Classification: M40, M41.

Постановка проблеми. Україна, прагнучи гармонізувати свою бухгалтерську систему з міжнародними стандартами, стикається з рядом складних завдань і викликів у процесі переходу до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Однією з основних проблем є не лише технічна адаптація до нових стандартів, але й врахування специфічних особливостей національного бізнес-середовища. Дана стаття спрямована на аналіз та визначення ключових аспектів цього перехідного процесу, висвітлюючи його вплив на фінансову звітність підприємств, фінансовий менеджмент та загальну економічну стійкість країни.

Ключові аспекти проблеми для розгляду в статті можуть включати:

- технічні виклики: Аналіз складнощів технічної імплементації МСФЗ у бухгалтерські системи підприємств та оцінка ресурсів, необхідних для успішного впровадження;

- освітні аспекти: Розгляд питань недостатньої обізнаності фахівців із фінансів і бухгалтерії щодо нових стандартів та необхідність навчання персоналу для ефективного впровадження;

- взаємодія з національним законодавством: Аналіз конфліктів та протиріч між МСФЗ та національними законами, що можуть вплинути на стандартизацію фінансової звітності;

- вартість переходу: Визначення економічних витрат на процес переходу та визначення можливих користей для підприємств;

- вплив на інвестиційний клімат: Оцінка можливого впливу переходу до МСФЗ на привабливість України для іноземних інвесторів та фінансовий ринок загалом.

Мета статті. Сучасна економічна динаміка та інтеграція України в глобальні фінансові ринки вимагають систематизованого та глибокого розуміння процесу переходу до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Мета даної статті полягає в аналізі та обґрунтуванні викликів, що виникають перед українськими підприємствами та фінансовими інституціями у процесі адаптації до МСФЗ, а також висвітленні потенційних переваг цього переходу для економіки країни.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вітчизняні та зарубіжні фахові джерела активно розглядають питання організації, методології та методики впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Українські науковці, такі як В. М. Жук, І. Д. Бенько, С. Я. Зубілевич та С. Ф. Голова внесли значний вклад у цю галузь. Зазначається, що проблеми, пов'язані з практичною

частиною переходу на МСФЗ, залишаються недостатньо вивченими згідно з думкою авторів.

Незважаючи на труднощі, пов'язані із переходом на Міжнародні стандарти фінансової звітності, їх практичне впровадження стало як об'єктивною реальністю так і законодавчою вимогою для багатьох підприємств. Міжнародні стандарти спрямовані на відображення об'єктивної фінансової та облікової інформації про стан справ підприємства та надають можливість об'єктивно оцінити його перспективи розвитку. Також важливим аргументом є стабільність та відсутність непередбачуваних змін у МСФЗ, відмінно від національних П(С)БО.

Виклад основного матеріалу. З 2005 року практично всі світові компанії прийняли і перейшли на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Багато компаній у різних країнах вирішили використовувати МСФЗ як основу для підготовки своєї фінансової звітності. З того часу кількість країн, які впроваджують ці стандарти, стрімко зростає.

У 2005 році 90 країн вже були готові перейти на МСФЗ, і за рік ця кількість збільшилась до ста одиниць. Згідно з прогнозами голови Ради з МСФЗ, які він висловив у 2007 році, до 2015 року вимагатимуть або дозволять використовувати МСФЗ вже в 150 країнах світу. Ці прогнози справджуються, оскільки на січень 2013 року понад 120 країн вже вимагали або дозволяли застосовувати міжнародні стандарти фінансової звітності. За офіційними даними Ради з МСФЗ на 12 грудня 2016 року міжнародні стандарти використовуються в 149 країнах для складання фінансової звітності, а з 2019 року обов'язкові для компаній у 166 країнах світу. Мова йде про фінансові установи, такі як банки, страхові компанії, компанії, чії акції котируються на біржах, підприємства, які видобувають корисні копалини загальнодержавного значення.

Аналізуючи фахові публікації по тематиці переходу на МСФЗ, необхідно зазначити, що не всі країни однаково схвалюють потребу швидкого прийняття рішення щодо переходу на міжнародні стандарти для підприємств, які підпадають під класифікацію малі та середні. За словами представника уряду Німеччини стандарт "IFRS for SMEs" необхідно застосовувати тим підприємствам, які працюють на широкий ринок і відповідають вимогам інвесторів, фінансових аналітиків та інших учасників ринку. Південно-Африканська Республіка це перша країна, яка запровадила міжнародні стандарти фінансової звітності для малих і середніх підприємств без будь-яких змін та правок.

Впровадження МСФЗ, як і будь-який інший процес, тісно пов'язаний з труднощами та подальшими проблемами.

Перша проблема, з якою стикаються компанії, які бажають здійснити перехід на МСФЗ, — психологічний чинник фахівців суттєві відхилення у визначеннях та термінах міжнародних та національних стандартів призводять до необхідної психологічної підготовки працівників. Відповідно до вимогам комітету з МСФЗ, країни, які прийняли рішення запровадити міжнародні стандарти, не мають права вносити коментарі чи зміни до вихідного тексту. Отже, такі країни повинні зобов'язати всі підприємства, компанії та організації працювати з оригінальним текстом. У випадку, якщо організації не можуть роз'яснити певні моменти, їм слід

самостійно або з використанням професійних компаній отримати відповіді на свої запитання.

В оригінальній версії міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) існує велика кількість термінів та понять, які не мають точного відповідника або еквівалента в певних країнах. Бухгалтерам, які працюють з міжнародними стандартами, доводиться або користуватись новою системою термінів та понять, або включати англomовні варіанти назв до своєї лексики. Крім того, відсутній чіткий та регламентований механізм отримання роз'яснень у випадках непорозуміння чи неточностей під час функціонування підприємства за МСФЗ. Вартість консультацій іноземних професіоналів є досить високою, і переклад та інші пояснення міжнародних стандартів супроводжуються значними витратами. Таким чином, основною проблемою впровадження МСФЗ на практиці є розрив між міжнародними стандартами та психологією фахівців та реальною бухгалтерською практикою.

Другий аспект полягає у перетворенні фінансової звітності згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ). Багато економік країн, які перейшли на МСФЗ, суттєво відрізняються від західних. Це пов'язано з відсутністю або недостатнім розвитком фінансових ринків. Це, у свою чергу, призводить до складнощів у застосуванні міжнародних концепцій бухгалтерського обліку, а деякі практичні розрахунки стають умовними [3].

Внесені зміни до закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність розширюють перелік компаній, які повинні складати фінансову звітність та вести облік згідно з МСФЗ, а також публікувати свою фінансову звітність та аудиторський звіт на власному веб-сайті.

Дані зміни, в основному, стосуються великих підприємств. До цієї категорії входять:

- підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення;
- підприємства – емітенти цінних паперів, які допущені до біржових торгів;
- великі підприємства, чий показник на дату складання фінансової звітності відповідають двом з трьох критеріїв: балансова вартість активів – понад 20 мільйонів євро, чистий прибуток від реалізації – понад 40 мільйонів євро, середня кількість співробітників – понад 250 осіб.

Більшість оптових та роздрібних компаній відповідають встановленим критеріям. Великі підприємства також зобов'язані складати та подавати звіт про своє управління, в якому надається як фінансова, так і нефінансова інформація про перспективи розвитку підприємства та основні ризики, пов'язані з його діяльністю.

Україна зробила важливі кроки до переходу на МСФЗ. Були прийняті нормативно-правові акти, які регулюють процес впровадження МСФЗ у законодавство України:

1. Указ Президента №303 від 23.05.1992 р. «Про перехід України до загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку і статистики»;

2. Стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні (Постанова КМУ № 911-р від 24 жовтня 2007 року);

3. Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів (Постанова КМУ № 1706 від 28 жовтня 1998 року);

Ідея використання міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні була з часів здобуття незалежності. Початково це визначалося як обов'язкова вимога для підприємств, що формулювали фінансові звіти для своїх іноземних інвесторів. У 2011 році, був укладений Меморандум про співпрацю між Міністерством фінансів України і Національним банком України стосовно впровадження в Україні Міжнародних стандартів фінансової звітності. Цей документ отримав підтримку та був підписаний у рамках Проекту USAID "Розвиток фінансового сектору", спільно з Федерацією професійних бухгалтерів та аудиторів України, Спілкою податкових консультантів, Академією фінансового управління[6].

Існують різні можливості для переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ): прийняти МСФЗ без змін; прийняти міжнародні стандарти з можливістю їх обмеженої модифікації; або розробити національні стандарти фінансової звітності, максимально гармонізуючи їх з МСФЗ.

Перехід на МСФЗ на практиці включає в себе декілька етапів:

- вибір дати переходу на МСФЗ, оскільки перший звіт за МСФЗ може бути представлений лише через два роки після цієї обраної дати;
- визначення різниць між МСФЗ та П(С)БО, які застосовуються на підприємстві;
- внесення змін до облікової політики підприємства для відповідності вимогам МСФЗ;
- проведення інвентаризації на дату переходу на МСФЗ;
- виконання коригувань (трансформацій) статей фінансової звітності;
- складання вступного балансу на дату переходу на МСФЗ;
- складання порівняльної фінансової звітності за МСФЗ.

На виконання вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV за результатами складання річної консолідованої фінансової звітності за 2023 рік, компанія повинна визначитися, до якої саме категорії вона відноситься[1].

Водночас, відповідно до Закону України від 19.07.2022 №2436-IX «Про внесення змін до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» юридичні особи зобов'язані опублікувати річну консолідовану фінансову звітність протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни. Для дати переходу 1 січня 2023 року перехідний період складатиме весь 2023 рік. У цьому разі компаніям потрібно буде здійснити трансформацію фінансової звітності в МСФЗ-формат на 1 січня, 31 березня, 30 червня, 30 вересня та 31 грудня 2023 року, щоб за 1 квартал 2024 року подати МСФЗ-звітність з порівняльною інформацією за минулий та поточний рік [2].

Підприємства, які для складання фінансової звітності застосовують міжнародні стандарти складають і подають фінансову та консолідовану звітність на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ в єдиному електронному форматі. Ті компанії, що перейдуть на складання МСФЗ-звітності з датою переходу 1 січня 2023 року, повинні вперше відзвітуватися за таксономією за 1 квартал 2024 року.

У разі якщо дата переходу компанії на міжнародні стандарти фінансової звітності 1 січня 2023, то для складання попередньої фінансової звітності та попередньої консолідованої фінансової звітності за МСФЗ 2023 рік і першого повного комплекту консолідованої фінансової звітності за МСФЗ за 2024 рік мають застосовуватися МСФЗ, що будуть чинні станом на 31.12.2024 враховуючи винятки зазначені у МСФЗ 1 [5].

Відповідно до п.7 «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань №879» проведення інвентаризації є обов'язковим у випадку переходу на складання фінансової звітності за міжнародними стандартами (на дату такого переходу) з метою виявлення критеріїв визнання активів і зобов'язань на дату переходу. Також, компанії, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях або в районах, які близько знаходяться до лінії фронту, можуть проводити інвентаризацію тільки за умови безпечного та безперешкодного доступу уповноважених осіб до первинної документації, реєстрів бухгалтерського обліку в яких відображені зобов'язання та власний капітал підприємства та самих активів[3].

Підприємства, які відповідно до законодавства України складають консолідовану фінансову звітність за МСФЗ, повинні забезпечити ведення бухгалтерського обліку відповідно до облікової політики за міжнародними стандартами після подання першої консолідованої фінансової звітності за МСФЗ, що визначається такою у порядку, визначеному міжнародними стандартами.

Перша річна фінансова звітність – це звітність, у якій суб'єкт господарювання застосовує МСФЗ і наводить чітке пояснення про відповідність до міжнародних стандартів фінансової звітності.

Фінансова звітність, у разі дати переходу 01.01.2023 року, буде складена за 2024. Заява про відповідність МСФЗ, звірки які вимагаються МСФЗ 1 та інші матеріали будуть вказані у фінансовій звітності за 2024 рік. А така фінансова звітність буде подана у 2025 році.

Отже, щоб скласти МСФЗ-звітність, необхідно мати первинні документи і записи в реєстрах бухгалтерського обліку, які підтверджують дані цієї звітності. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами необхідно почати вести з першого дня першого звітного періоду при поданні першої МСФЗ звітності, тобто з 01.01.2024 року при даті переходу 01.01.2023 року.

Враховуючи цю ситуацію, розробка цілеспрямованих програм та курсів підготовки для фахівців бухгалтерії та інших фінансових відділів стає ключовим рішенням. Підвищення їхньої кваліфікації має бути спрямоване на вміння складати та самостійно аналізувати звітність, а не лише на технічні аспекти бухгалтерського обліку.

Для впровадження МСФЗ у керівництва підприємства виникає проблема пошуку кваліфікованих кадрів, навчання працівників бухгалтерських служб або залучення аутсорсингових компаній. Жоден із варіантів не є простим, оскільки кількість фахівців із знанням міжнародних стандартів фінансової звітності на ринку праці обмежена, реорганізація роботи бухгалтерії може вплинути на інші, зокрема управлінські, процеси, що ґрунтуються на бухгалтерських звітах. Навчання працівників вимагає значних фінансових витрат і не гарантує отримання практичних знань. Залучення аутсорсингових компаній, які зазвичай мають високий рівень компетенції та надають якісні послуги, також пов'язане з високою вартістю таких послуг та можливими обмеженнями з точки зору законодавства, оскільки підприємства, що є об'єктом суспільного інтересу, зобов'язані створити власні бухгалтерські департаменти.

Для того щоб залишатися висококваліфікованим фахівцем при переході компанії на міжнародні стандарти, важливо мати практичні навички у роботі з МСФЗ і отримати міжнародні дипломи, такі як, наприклад, АССА та АСРМ. Ці дипломи не лише переконливо підтверджують кваліфікацію в цій сфері, але й підвищують статус фахівця і збільшують його можливості для кар'єрного зростання.

Вищевказані труднощі не є єдиними в нововведеннях для підприємств, які переходять на МСФЗ. Основні регулятори фінансового сектору України такі як Національний банк України, Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, а також Міністерство фінансів України запровадили Меморандум про впровадження Системи фінансової звітності в електронному форматі, заснованої на стандарті XBRL. 18 червня 2019 року почав діяти програмний комплекс та спеціалізований вебсайт для цієї Системи, де міститься основна інформація. Підприємства, що складають фінансову звітність за МСФЗ, повинні зареєструватися в Системі та готуватися до розкриття інформації в новому форматі, оскільки з 1 січня 2020 року для щорічної фінансової звітності формат XBRL є обов'язковий.

XBRL (eXtensible Business Reporting Language) - це безкоштовна глобальна платформа для обміну діловою інформацією, зокрема фінансовою звітністю. Для реалізації цих норм міністерство фінансів затвердило переклад таксономії фінансової звітності за МСФЗ. Фахівці Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку підсумовують, що формат XBRL полегшить правильну та точну підготовку фінансової звітності для компаній та полегшить процеси обробки та аналізу інформації. Нова система подачі звітності принесе переваги, такі як автоматичний процес формування звітів, ефективність обробки та аналізу даних, і усуне дублювання в процесі подання інформації, надаючи уніфікований формат для фінансової звітності та забезпечуючи доступ до інформації, сформованої на основі нової таксономії.

МСФЗ Taxonomy - це єдиний стандартний формат для електронного подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ. Цей проект розроблений Комітетом з

МСФЗ і щорічно оновлюється з урахуванням вимог щодо подання фінансової звітності.

Таксономія, згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), є інтерпретацією цих стандартів у форматі XBRL. XBRL представляє собою електронний засіб подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ. Хоча існують інші стандарти, такі як XML, Україна обрала саме XBRL. Прикладом успішного використання цього стандарту є Сполучені Штати, де він використовується для звітності публічними компаніями з 2008 року. Успішний досвід впровадження XBRL також зафіксований у Великій Британії, Китаї, Індії, Німеччині.

Проблеми, пов'язані із переходом українських підприємств на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), не можуть зменшити переваг, що виникають внаслідок таких змін. Позитивні аспекти застосування МСФЗ як для суб'єктів господарювання, які складають фінансову звітність, так і для її користувачів, включають:

- можливість отримання необхідної інформації для прийняття управлінських рішень;
- забезпечення порівняння показників звітності з іншими суб'єктами господарювання, незалежно від їхнього місцезнаходження та території здійснення господарської діяльності;
- можливість залучення іноземних інвестицій і позик, а також виходу на міжнародні ринки;
- забезпечення більшої довіри потенційних партнерів; надійність і прозорість інформації.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, перехід до МСФЗ - це складний і вимогливий процес для українських підприємств, зокрема для їх бухгалтерів. Ця актуальна проблема вимагає великих зусиль у сфері навчання, адаптації та фінансових ресурсів. Однак, якщо впровадження МСФЗ відбудеться правильно, то воно покращить якість фінансової звітності та зробить українські підприємства більш привабливими для іноземних інвесторів.

Щодо подання фінансової звітності за МСФЗ в електронній формі з використанням стандарту XBRL, вважаємо, що такий підхід служить основою для прозорості та ефективної діяльності як підприємств, так і фінансового сектору в цілому. Для успішної реалізації цього проекту ключовими умовами є підтримка та навчання фахівців, створення сервісних центрів, проведення тренінгових програм, а також співпраця з науковцями та практиками. З вдалим впровадженням Системи фінансової звітності в електронному форматі в подальшому доцільно розглядати розширення таких вимог і для інших видів звітності, яка подається до Держкомстату, профільних міністерств і т.д.

Отже, якщо компанія обрала датою переходу 01.01.2023 року і не має можливості провести обов'язкову інвентаризацію, це не означає, що це може бути перешкодою для здійснення трансформаційних процедур або для аргументації відмови від переходу. Всі трансформаційні процедури потрібно здійснити, а після отримання безперешкодного і безпечного доступу до активів провести

інвентаризацію і за потреби внести коригування в трансформаційні записи. Процес трансформації триватиме увесь 2023 рік (якщо дата переходу 01.01.2023), тому можливість внести коригування буде протягом всього 2023 року.

Для подальших наукових досліджень рекомендується використовувати національний та зарубіжний досвід, враховуючи спільний досвід впровадження МСФЗ на різні категорії підприємств, а також розглядати питання практичного впровадження Системи фінансової звітності в електронному форматі за стандартом XBRL.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV. [Онлайн]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. №2436-IX «Про внесення змін до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» [Онлайн]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2436-20#Text>.
3. Пункт 7 «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань №879». [Онлайн]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.
4. Лист Мінфіну від 22.09.2022 «Про розгляд окремих питань реалізації норм Закону №2435-IX» [Онлайн]. Режим доступу: <https://document.vobu.ua/doc/15165>.
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1. [Електронний ресурс]. Доступно за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_004#Text.
6. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності: краща світова практика, українські реалії та досвід країн СНД. [Електронний ресурс]. Доступно за посиланням: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5293>.

References

1. The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" of 16.07.1999 No. 996-XIV. [Online]. Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. No. 2436-IX "On Amendments to the Law of Ukraine "On Protection of the Interests of Subjects of Submission of Reports and Other Documents during the Period of Martial Law or State of War" [Online]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2436-20#Text>.
3. Paragraph 7 of the Regulation on Inventory of Assets and Liabilities No. 879. [Online]. Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.
4. Letter of the Ministry of Finance of 22.09.2022 "On consideration of certain issues of implementation of the Law No. 2435-IX" [Online]. Available at: <https://document.vobu.ua/doc/15165>.
5. International Financial Reporting Standard 1. [Electronic resource]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_004#Text.
6. Implementation of International Financial Reporting Standards: best international practice, Ukrainian realities and experience of CIS countries. [Electronic resource]. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5293>.